

НЕ — АТАМНАЙ! ПАМПЕИ!

Амерыканскія атамныя падводныя лодкі — носьбіты ядзернай смерці — у Міжземным моры. Над народамі гэтага раёна свету, які насяляе каля 300 мільёнаў чалавек, нависае пагроза ядзернай катастрофы. Бо «дайдзі ў наш час да горшага, Міжземнае мора стала б мёртвым морам ва ўсім значэнні гэтага слова. Многім цэнтрам цывілізацыі і культуры пагражаў бы

лёс, падобны лёсу Пампеі», — гаворыцца ў ноце Савецкага ўрада ўраду ЗША ад 20 мая г.г. Савецкі ўрад прапанаваў, каб раён Міжземнамор'я стаў зонай, свабоднай ад ракетна-ядзернай зброі. Гэта прапанова адпавядае спадзяванням народаў і з'яўляецца вялікім укладам у справу разрадкі міжнароднай напружанасці, у справу ўмацавання міру.

Голас Радзімы

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ
І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВ'ЯЗЕЙ З СУАИЧЫННІКАМІ

№ 45 (730)

Чэрвень 1963 г.

Год выдання 9-ы

Ф. Кастра прыбыў на Радзіму

3 чэрвеня першы сакратар Нацыянальнага кіраўніцтва Адзінай партыі сацыялістычнай рэвалюцыі, Прэм'ер-Міністр Рэвалюцыйнага ўрада Рэспублікі Куба Фідэль Кастра Рус, закончыўшы Дружалюбны візіт і адпачынак у Савецкім Саюзе, разам з суправаджаўшымі яго таварышамі адбыў на радзіму.

У той жа дзень, 3 чэрвеня, у 23 гадзіны 10 мінут па маскоўскаму часу павеіраны лайнер «ТУ-114» прыземліўся ў Гаване.

Тэлеграма Фідэля Кастра М. С. Хрушчову

Пакідаючы Савецкі Саюз, першы сакратар Нацыянальнага кіраўніцтва Адзінай партыі сацыялістычнай рэвалюцыі, Прэм'ер-Міністр Рэвалюцыйнага ўрада Рэспублікі Куба Фідэль Кастра накіраваў з борта самалёта «ТУ-114» наступнае пасланне Мікіту Сяргеевічу Хрушчову:

«Таварышу Мікіту Хрушчову, Першаму сакратару Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза, Старшынні Савета Міністраў СССР.

Немагчыма пакідаць СССР без пачуцця глыбокай удзячнасці савецкаму народу, яго партыі і асабіста вам за брацкую цеплыню і незвычайную ўвагу, якімі была акружана кубінская дэлегацыя.

Мы перасеклі граніцу СССР, вяртаючыся на нашу радзіму; мы ад'язджаем перакананымі ў тым, што гэты візіт быў надзвычайна павучальным для ўсіх членаў нашай дэлегацыі ў адносінах гіганцкага і гераічнага будаўніцтва, якое ажыццяўляецца савецкім народам. Больш таго, мы ацанілі не толькі веліч матэрыяльнага і тэхнічнага прагрэсу, але і такі ж уражлівы размах рэвалюцыйнага духу савецкага народа, яго бязмежную высякароднасць, яго глыбокую адданасць прынцыпам марксізма-ленинізма і пралетарскага інтэрнацыяналізму.

Савецкі народ за ўсё тое, што здзейсніў, здабыў сабе ўсеагульнае захапленне, любоў і удзячнасць.

Мы, народы малых краін, такіх, як наша, якія з яго дапамогай і салідарнасцю змаглі процістаяць агрэсіі імперыялізму і глядзець у будучае з сапраўднай надзеяй, маем падставы быць удваяне ўдзячнымі.

Мы выказваем нашу глыбокую удзячнасць бясконцай колькасці савецкіх грамадзян, якія нам прыслалі пісьмы, тэлеграмы і пасланні з усіх куткоў СССР, сведчычы сваю глыбокую салідарнасць з Рэспублікай Куба.

Ад усяго сэрца жадаем міру савецкаму народу. Мы жадаем, каб ён мог і далей ісці па шляху сваіх незвычайных творчых намаганьняў, вынікі якіх прыносяць карысць усяму чалавецтву.

Развітаючыся з вамі, з кіраўнікамі і працоўнымі вялікай Савецкай краіны, дзе мы правялі незабыўныя дні, мы выказваем упэўненасць, што дружба паміж нашымі двума народамі будзе яшчэ больш брацкай і непарушнай.

Фідэль КАСТРА.

Борт самалёта «ТУ-114».

© Заканчваецца дзяржаўныя выпрабаванні вопытных узораў новых аўтамабіляў-самазвалаў «БЕЛаз-540» грузавымаўнасцю 27 тон. Выпрабаванні паказваюць, што новыя аўтамабілі з грузам рухаюцца ў паўтара раза хутчэй за 25-тонныя аўтасамазвалы. Па сваёй прадукцыйнасці чатыры машыны «БЕЛаз-540» могуць замяніць сем аўтамабіляў старой маркі.

© У Маскве аддзелам распаўсюджвання драматычных твораў Усеаюзнага ўпраўлення аховы аўтарскіх правоў выдадзены тры п'есы, напісаныя па матывах твораў беларускіх пісьменнікаў.

© У пасёлку Камарын Брагінскага раёна адкрыўся універсальны магазін. У тыпавым двухпавярховым будынку размясцілася пяць аддзелаў. Продаж тканін, абутку, культтавараў праводзіцца шляхам адкрытай выкладкі.

© У Варонежы адкрылася навукова-тэхнічная канферэнцыя прадстаўнікоў краін — удзельніц СЭУ (Савета Эканамічнай Узаемадапамогі). Дэлегацыі вучоных і спецыялістаў Балгарыі, Германскай Дэмакратычнай Рэспублікі, Савецкага Саюза і Чэхаславакіі абмяркоўваюць праблемы атрымання і ўжывання сінтэтычных латэксаў — важнейшых хімічных прадуктаў, неабходных для патрэб шыннай, гуматэхнічнай, машынабудаўнічай, харчовай і іншых прамысловых галін.

© Новая лесапасадачная машына «ЛМД-16» створана супрацоўнікамі Беларускага навукова-даследчага інстытута лясной гаспадаркі В. С. Давыдзенкам. Яна выгадна адрозніваецца ад выпускаемых раней і можа працаваць на непарыхтаваных вырубках, выконваючы пры гэтым адначасова дзве аперацыі — падрыхтоўку глебы і пасадку раслін.

© Нечарговая сесія муніцыпальнага сходу японскага горада Сімадатэ (прафектура Ібаракі) прыняла рэзалюцыю пратэсту супраць захаду ў порты Японіі атамных падлодак ЗША. З такімі ж пратэстамі выступаюць многія дэпутаты муніцыпальных сходаў і іншых гарадоў.

© На захадзе Туркменіі на беразе Каспійскага мора сярод пячаных барханаў будуюцца новы горад Акарэм. У ім будуць жыць нафтавікі і разведчыкі нетраў нядаўна адкрытага тут нафтавага месцанараджэння. Узводзіцца першы мікрараён горада.

Аўтаматы — крылы сямігодкі

У велізарнай зале Мінскай ЦЭЦ-3 узвышаюцца гмахі, якія дыхаюць гарачай паравай катлоў, працягнуліся ніці шматлікіх трубнаправодаў, радамі выстраіліся магутныя турбіны і генератары. Але каля гэтых складаных машын не відаць людзей. Іх тут замянілі разумныя прыборы — аўтаматы. Яны пільна сочаць за ўсебаковай работай аграгатаў, чула рэагуюць на малейшыя адхіленні ў іх тэхналагічным рэжыме. На нябачных лінях правадоў аўтаматы пра ўсё гэта наведваюць на цэнтральныя цеплавыя шчыты — своеасаблівы пульт кіравання работай катлоў і турбін.

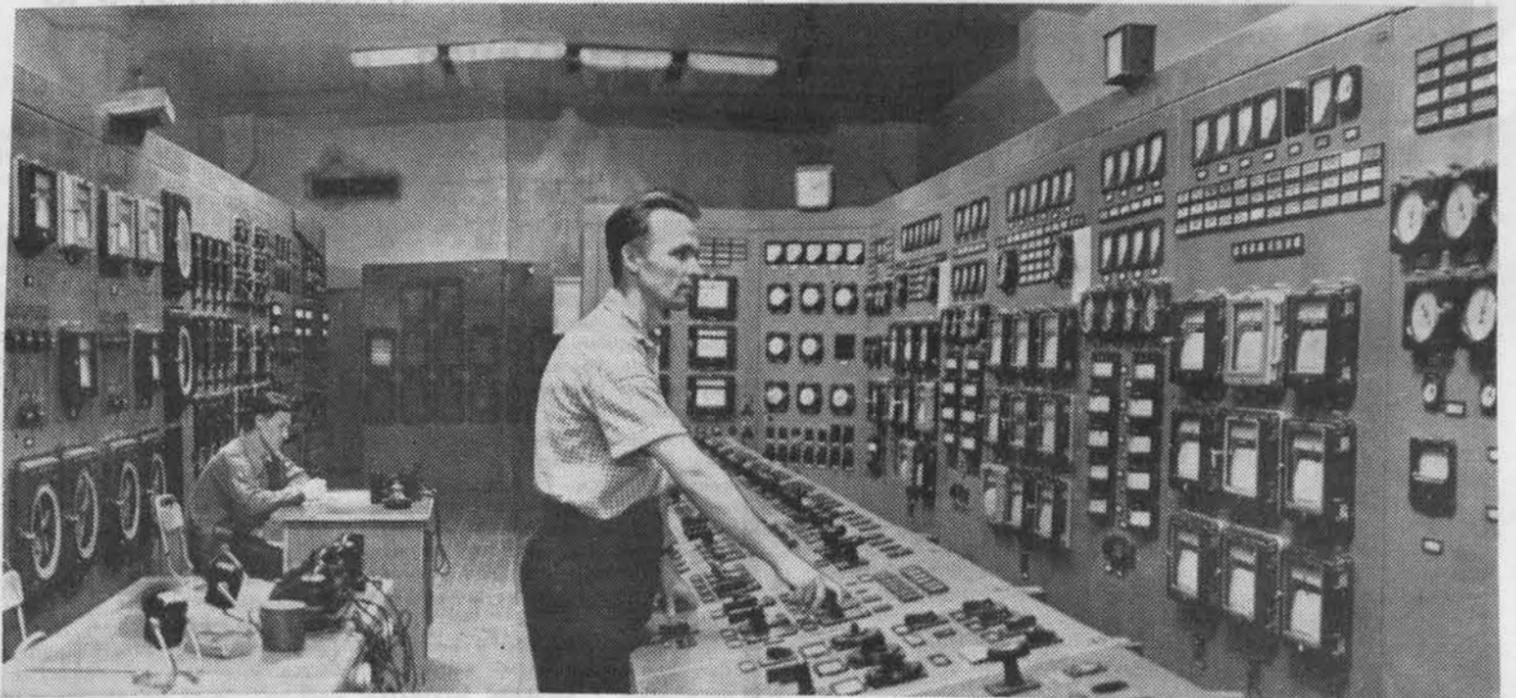
Калектыў ЦЭЦ-3 вырашыў у бліжэйшыя гады выйсці ў лік перадавых электрастанцый краіны па аўтаматызацыі тэхналагічных працэсаў. Многа ўжо зроблена. Укаранёна вялікая колькасць аўтаматычных прыбораў. Складаныя механізмы без умяшання чалавека цяпер рэгулююць падачу ў топкі паліва, паветра, вады ў катлы, тэмпературу пары, яе ціск і многія іншыя працэсы.

Работай раду аграгатаў ЦЭЦ кіруюць прыборы, створаныя

ўмелымі прадпрыемства. Гэта аўтаматы для ўключэння мазуту, падтрымання пастаяннага ціску масла і пары на ўшчыльняльніку генератора і іншыя.

Блізкі дзень, калі Мінская ЦЭЦ-3 намаганьнямі калектыву

энергетыкаў ператворыцца ў прадпрыемства комплекснай аўтаматызацыі, дзе складаныя прыборы па волі чалавека будуць весці ўвесь тэхналагічны працэс выпрацоўкі электрычнай і цеплавой энергіі.

НА ЗДЫМКУ: цэнтральныя цеплавыя шчыты Мінскай ЦЭЦ-3. На пярэднім плане — машыніст турбіны К. А. ЗАТЮКІН.

Фота І. Змітровіча.

МАЛІ

«Дарагі мой сын Франці»

Ты цікавішся, як мы жывём, што новага ў тваёй роднай вёсцы Малі? Я рашыў напісаць табе аб гэтым праз газету, каб і іншыя нашы землякі ў ФРГ ведалі аб тых зменах, якія адбыліся ў нас з таго часу, як цябе вывезлі фашысты.

Дык вось, нашай Малі ты цяпер не пазнаеш. І перш за ўсё таму, што яна стала ўтрая больш. Штогод спраўляюць наваселлі дзесяткі сем'яў. Пабудавалі новы дом і мы з маці. Дамы ўсе цяпер будуць добрыя. Крыюць іх аба-

вязкова шыферам або ліставой бляхай. Над многімі дамамі тэлевізійныя антэны. Мы таксама набылі тэлевізар. Кожны вечар глядзім кінафільмы і іншыя цікавыя перадачы.

Ёсць у нашай вёсцы добрая школа, магазін, клуб. Там, дзе была панская сядзіба, пабудаван тыпавы жылёлагадоўчы гарадок. Усе дамы электрыфікаваны.

Асабліва хораша ў нас летам. Уся вёска патанае ў садах, якія пасадзіла кожная сям'я. Дзесяць яблынь, некалькі сліў і вішань пасадзіў і я каля новага дома.

На палях амаль усе работы выконваюцца з дапамогай машын. Зямлю арэм трактарамі, ураджай збіраем камбайнамі, вывозім угнаенні на палі і звозім ураджай таксама машынамі. Машына-трактарны парк калгаса з кожным годам расце. І кіруюць ім нашы ж хлопцы.

Я працую загадчыкам свінафермы. Праца мая, як і іншых калгаснікаў, добра аплатаецца. Жывём у дастатку. Усяго ў адным пісьме не апішаш, але і з гэтага, я думаю, табе ясна, што жывём мы цяпер зусім інакш. Чакаем цябе ў госці.

Ф. ЛАУРЭЦКІ
Ашмянскі раён

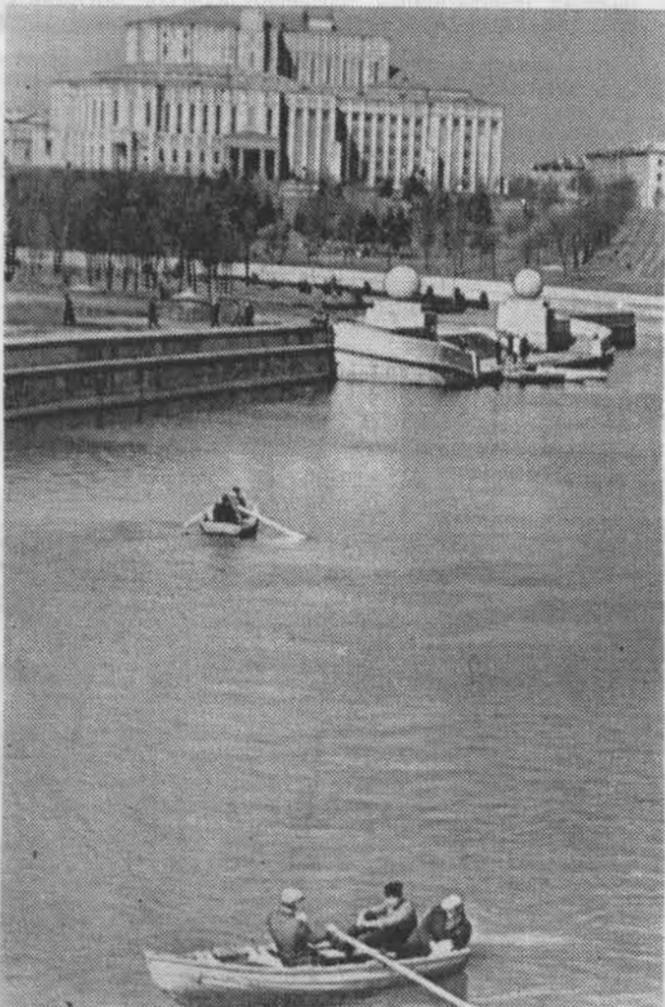
КАМЯНЕЦ

Пры панах у Камянецкім раёне не было ніводнай сярэдняй школы. Амаль палова дзяцей не магла атрымаць нават пачатковай адукацыі. Цяпер толькі ў гэтым раёне працуе 13 сярэдніх і адзінаццацігадовых, 26 васьмігадовых і 77 пачатковых школ. У гэтым навучальным годзе перад дзетварой расчыніліся дзверы Высокаўскай адзінаццацігадовай школы-інтэрната, у якой вучыцца 520 рэбят. Пры школе — спальны інтэрнат на 320 месц, майстар-ні, клуб са стэацыянарнай устаноўкай, зала для музычных заняткаў, бібліятэка з 10 тысячамі кніг. Васьмігадовая школа-інтэрнат пабудавана і ў вёсцы Люта. У гэтых школах дзеці рабочых і калгаснікаў знаходзяцца на поўным дзяржаўным забеспячэнні.

Вучэбны корпус школы-інтэрната ў мястэчку Высокае.

Фота В. БУРАГА.

На праспектах і вуліцах, у парках Мінска вось-вось зацвітаць ліпы. І тады зорад надойдзе напоўніцца мядзвяным пахам, а паветра стане яшчэ больш свяжэйшым. Зацвітаць ліпы і ў Камсамольскім парку, які раскінуўся на беразе Свіслачы. Гэта адно з любімых месц адпачынку мінчан. Да іх паслуж тут адкрыта лодачная станцыя. На здымку: на рацэ Свіслач ля Камсамольскага парку.

ПРАХОДЗІЛА Сесія Вярхоўнага Савета БССР. Сярод дэпутатаў, якія вырашылі дзяржаўныя пытанні, была і Ніна Чайка, звычайная беларуская дзяўчына...

Да вайны яна з маці і бацькам жыла ў вёсцы. Гэта быў добры час, але нядоўгі. Нечакана пачалася вайна. Бацька, развітаўшыся з сям'ёй, разам з іншымі аднавяскоўцамі пайшоў на фронт. Больш яго Ніна не бачыла.

Пачаліся гады акупацыі. Маці чым магла дапамагала партызанам, пякла ім хлеб, была сувязной. Пасля вызвалення Беларусі ад фашыстаў сяляне з вёскі Гута Кіраўскага раёна стварылі калгас. Маці пайшла працаваць у паляводчую брыгаду. Але няшчасце яшчэ раз напала на сям'ю: памёрла маці, Ніна з малодшай сястрой і братам засталіся адны. Але сіроты не прапалі. Аб іх паклапацілася маці-Радзіма.

Хутка праляцелі гады, праведзеныя ў дзіцячым доме. Вучоба, сябры, піянерскія зборы, цікавыя падарожжы не давалі адчуваць, што ты сірата.

У 1954 годзе брат Ваня, закончыўшы сямігодку, вярнуўся ў родны калгас, пакахаў сінявокую дзяўчыну і ажаніўся з ёю. Жыве цяпер сям'я Івана Чайкі ў новай пяціценнай хаце.

НІНА ЧАЙКА — ДАЧКА НАРОДА

Малодшая сястра Вара таксама скончыла школу, потым вучылішча медыцынскіх сясцёр. Цяпер яна жыве і працуе ў Гомелі. Мае маленькую дачку Ніначку.

Сярэдняю школу Ніна Чайка скончыла на выдатна.

— У які інстытут паступаць будзеш? — пытаў сяброўкі.

— Хачу на заводзе працаваць. А цяпер у тэхнічнае вучылішча паеду.

Навучэнцам выдалі новую прыгожую форму, пасялілі ў інтэрнат. А праз тры гады маладая фрээрэоўшчыца Ніна Чайка прыйшла на Мінскі завод запасных частак.

...На участку апрацоўкі прамежкавага валака працуюць амаль адны дзяўчаты. Ніна спрытна замацоўвае дэталь, уключае падачу і чакае. Праходзіць некалькі хвілін, а дэталь усё яшчэ не гатова. Ніна чакае.

— А што калі паспрабаваць на двух станках адразу? — задумалася яна і пачала разлічваць. Праз некалькі дзён сказала аб гэтым майстру. Майстар уважліва выслухаў яе і дазволіў узяць яшчэ і суседні ста-

нок. Прайшоў тыдзень, Ніна працавала ўжо на трох станках, а яшчэ праз месяц — на чатырох.

Аб Ніне загаварылі ўсе. На цэхавай дошцы гонару з'явіўся яе партрэт. З блакітнай рамкі на людзей глядзеў сур'ёзны задумны твар прыгожай дзяўчыны.

У напружанай працы прайшло шэсць год. Здаецца, невялікі тэрмін. Але за гэты час завод паспеў зрабіцца родным домам для Ніны, а Ніна стала яго дачкой. Зімой на агульным сходзе завода Ніна Барысаўна была вылучана кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР. Рашэнне таварышаў пра рабоце было аднадушным:

— Ніна Барысаўна Чайка — верная дачка народа. Яна дастойна быць яго абраннікам.
Г. ФІЛОНЧЫК.

РЭПАРТАЖ

ЛЮСТРЫ ЗДАРОЎЯ

Да Савецкай улады праца на цыгарэтна-ферментацыйнай і тытунёвай фабрыках Гродна лічылася вельмі шкоднай. І не без падставы. У цэхах заўсёды стаяў тытунёвы пыл, які пяршыў у горле, выядаў воць.

Рабочыя часта скардзіліся гаспадарам на дрэнныя ўмовы працы, але тыя толькі паціскалі плячыма:

— Не падабаецца, — гаварылі яны, — не працуйце. Мы вас не трымаем.

Але «смелыхакоў» пакінуць фабрыку не было, бо гарадское насельніцтва павялічвалася, а прамысловыя прадпрыемствы не раслі. Беднаму люду не было куды дзецца...

Цяпер гэтыя прадпрыемствы, як і многія іншыя ў Гродна, сталі незазнавальнымі. Абсталяванне абедзвюх фабрык цалкам абноўлена. У цэхах працуюць аўтаматы, паточныя і канвеерныя лініі. А галоўнае, дзяржава штогод адпускае велізарныя сродкі для паліпшэння санітарнага стану прадпрыемстваў. Таму зусім іншымі сталі і ўмовы працы. У цэхах многа святла, жывыя кветкі. Магутныя кандыцыянеры ўвільготніваюць паветра. І як вынік — працаваць стала намнога лягчэй і прыемней.

Але вось не так даўно нава-

тары цыгарэтна-ферментацыйнай фабрыкі даведаліся, што, калі ўвільготненае паветра іанізаваць, то яно па сваіх якасцях будзе падобна на паветра выкажорных марскіх курортаў. Гэта зацікавіла кіраўнікоў прадпрыемства.

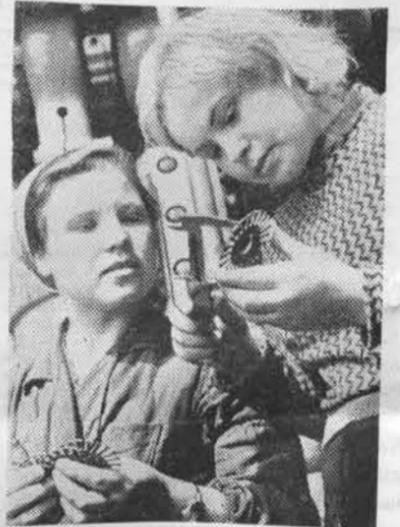
З дапамогай работнікаў органаў здароўя цыгарэтчыкі зрабілі арыгінальную устаноўку для іанізацыі паветра. Працуе яна бездаказна.

Разам з наватарам М. А. Цыгельніцкім мы падыходзім да устаноўкі. Ён паціскае кнопку, і устаноўка пачынае выпраменьваць нябачныя «вітаміны».

— «Вітаміны», — тлумачыць Міхаіл Антонавіч, — гэта адмоўныя іоны. Яны зараджаюць пыл і мікраарганізмы, якія рад дзеяннем электростатычных сіл прыцягваюцца да зямлі.

Паветраправод кандыцыянера вядзе ў цыгарэтны цэх. Гэта вялікае прасторнае памяшканне. Каля цыгарэтных і ўкладальных агрэгатаў працуюць людзі ў белых халатах. А амаль пад самай столлю працягнуўся шырокі рукаў кандыцыянера. З яго вузкіх шчылін ідзе адчувальны патак увільготненага іанізаванага паветра. Паху тытуно цяпер амаль не чуваць.

А. КАСЕНКА.

На Барысаўскім заводзе аўтапрадукцыйнага электраабсталювання працуе ў асноўным моладзь. Многія маладыя рабочыя з'яўляюцца перадавікамі вытворчасці. Сярод іх і камсамольцаў-штამпоўшчыцы Рая Валодзіна (злева) і кантралёр Зіна Голубева.
Фотакроніка БЕЛТА.

хачы ўважліва слухалі іх, апладзіравалі мне гораца і шчыра. І я спяваў зноў і зноў...

Паглядзіце на гэтыя дарагія майму сэрцу падарункі, якія я атрымаў ад беларусаў. Вось адрас ад працоўных Гродзеншчыны з задумлівымі словамі: «Працоўныя Прынёманскага краю сардэчна вітаюць сына беларускай зямлі і ад усяго сэрца дзякуюць за цудоўныя песні. Жадаем вам вялікіх поспехаў, добрага здароўя і шмат светлых гадоў жыцця». Вось крышталёвая ваза ад рабочых шклозавода «Нёман», вось ручнік, на якім любоўна вышыты беларускі арнамент. Я прывязу ўсё гэта дамоў і буду святая захоўваць.

Беларускія гарады, вёскі, людзі, наогул уся рэспубліка зрабілі на мяне самае прыемнае ўражанне. Я ўбачыў тут той вялікі падмурак камунізма, які ўжо закладзены. Словам, я ганаруся сваім краем, які стаў непазнавальным. Зразумела, ёсць і некаторыя цяжкасці, але гэта цяжкасці росту, без іх не абыйсціся.

Мне хацелася б, каб мастакі ўсяго свету спявалі аб міры і шчасці, каб песнямі сваімі яны збліжалі народы. А зямлякам, якія жывуць на чужыне, жадаю адведаць тую радасць, якую я адчуў пры сустрэчы з Радзімай.

Г. ПАРОМЧЫК.

НАШЫ ІНТЭРВ'Ю

Я ГАНАРУСЯ СВАІМ КРАЕМ

Мы паведамылі ўжо ў нашай газеце, што па запрашэнню Беларускай грамадскасці ў Беларусь прыехаў з Чэхаславакіі наш зямляк, вядомы выканаўца беларускіх народных песень Міхал Забейда-Суміцкі.

У апошні дзень знаходжання на Радзіме мы сустрэліся са спеваком. Міхал Забейда ахвотна падзяліўся ўражаннямі, якія зрабіў на яго родны край. Вось што ён расказаў:

— Я спяваю ўжо дзесяці год. Пеў у многіх краінах і гарадах свету. І вось у канцы маёй артыстычнай дзейнасці мне пашчаслівілася спяваць на Радзіме. Шчыра кажучы, поспех заўжды спадарожнічаў мне, але такога, як тут, на Бацькаўшчыне, не памятаю.

Месяц, праведзены ў Беларусі, быў для мяне вельмі карысным, насычаным і цікавым. Сустрэўся я з беларускімі кампазітарамі,

пазнаёміўся з іх творчымі планами, сустрэўся і з беларускімі пісьменнікамі. Да іх у мяне заўсёды была вялікая любоў і павага. Калісьці я асабіста ведаў Максіма Багдановіча, Якуба Коласа, Янку Купалу. Яны навучылі мяне гораца любіць свой край, у іх я вучыўся матчынай мове, на якой з асадай размаўляю і зараз. Яшчэ раз пераканаўся, што беларускія мастакі, музыканты, пісьменнікі ўсе свае сілы і талент аддаюць народу, узгадаваўшаму іх.

За месяц знаходжання ў Беларусі я праехаў тысячы кіламетраў па роднай зямлі. Амаль кожны дзень мяне чакаў новы горад. Песні мае слухалі ў Віцебску і Магілёве, Гомелі і Пінску, Брэсце і Баранавічах, Лідзе і Гродна. Апошні мой канцэрт адбыўся ў Мінску. Я спяваў свае любімыя песні на дзесяці мовах свету. Мне вельмі прыемна: слу-

„Дзе б ты ні жыў...“

Прыгожае—ў быт

НОЧ

Больш васемнаццаці год прайшло з таго часу, як закончылася вайна. Многія яна закінула на чужыну, у тым ліку і мяне.

Я трапіў у палон і ў канцы вайны апынуўся ў амерыканскай зоне акупацыі Германіі. Тут мяне далучылі да тых званых перемешчаных асоб. Паўгалодныя, мы жылі ў халодных бараках, падоўгу стаялі ў чэргах, чакаючы поліўкі. Зразумела, што ў такіх чэргах не было Абрамчыка, Астроўскага, Рагуля, Стагановіча, Сіповіча, Кушля і ім падобных. Гэтыя «змагары» раз'язджалі з лагера ў лагер, адшукваючы беларусоў, на якіх можна было б зарабіць грошы, прадаўшы іх англійскай ці амерыканскай разведцы.

Зараз гэтыя здраднікі пішуць, быццам бы савецкі народ стаў такіх вась, як я, на адну дошку з імі — забойцамі і гандлярамі чалавечымі душамі. Але мінуў час, калі нацыяналістычным запраданцам удавалася ашукваць некаторых эмігрантаў. Хто ім цяпер паверыць?

Няўжо і я, і мой сябра на чужыне Міхась Кавыль, які змагаўся супраць гітлераўцаў і трапіў у палон пад Харкавам, павінны лічыць сябе такімі ж здраднікамі, як карнік Барыс Рагуля? Ці можна тако ж Кавыля параўнаць з Данатам Яцкевічам, з Зусем або Стагановічам, рукі якіх

у крыві мірных людзей? Не, палон і іх крывавае справы не адно і тое ж.

Сваімі фальшывымі артыкуламі розныя тумашы, кандыбовічы, сьчы, сіповічы, сядуры ды хмары, што ў свой час працавалі на гітлераўскага акупанта, стараюцца атручваць сьвядомасць беларусаў і іх дзяцей, распаўсюджаюць хлусню аб жыцці на Радзіме. Яны вымантачваюць у нашых суайчыннікаў цяжкай працай заробленыя грошы, нажываюцца, п'януюць ды распускаюць. І гэты іх называецца «ідэялагічнай і палітычнай барацьбой супраць бальшавікоў і камунізма». Гэтыя аперэтаньні змагары ніяк не могуць забыць тых дзеян, калі былі «прэзідэнтамі», буржамі, старастамі, кіраўнікамі карных атрадаў, паліцаямі. Зараз яны служаць новым гаспадарам.

Сябра і зямляк на чужыне! Кожны поспех савецкага народа радуе тваё сэрца. Калі ты не хочаш новай вайны, змагайся супраць прапаганды гэтых злачынцаў, супраць здраднікаў. Расказвай усім аб тым, што сам перажыў, выкрывай беларускіх нацыяналістаў, не ахвярай заробленыя табы грошы на іх розныя зборкі, імпрэзы, пачосткі. Расказвай праўду аб Радзіме, аб поспехах твайго народа, які будзе шчаслівае жыццё, вучы сваіх дзяцей роднай мове.

Заставайся патрыётам Радзімы дзе б ты ні жыў!

А. С.

ФРГ.

З кожным годам у нашай краіне аддаецца ўсё больш увагі пытанням быту працоўных. З ростам дабрабыту савецкім людзям становіцца не ўсё роўна, як абстаўіць кватэру, якую набыць мэблю, посуд, карціну, якую цацку падарыць дзіцяці. Хочацца, каб усе гэтыя рэчы не толькі задавальнялі пэўныя практычныя патрэбы, але і былі прыгожымі, адпавядалі нашаму эстэтычнаму густу.

Таму зразумелы вялікі поспех, якім карысталася Усесаюзная выстаўка «Мастацтва — у быт», што экспанавалася сёлета ў Дзяржаўным мастацкім музеі БССР. І хоць гэтая выстаўка была арганізавана ў 1961 годзе ў Маскве Саюзам мастакоў і Міністэрствам культуры СССР, яна і сёння прыцягвае ўвагу не толькі шматлікіх наведвальнікаў-аматараў, але і мастакоў-прыкладнікоў, і прадстаўнікоў прамысловых прадпрыемстваў, якія займаюцца вытворчасцю разнастайных рэчаў хатняга ўжытку.

На выстаўцы экспанаваліся шматлікія ўзоры вырабаў нашай лёгкай прамысловасці: сучасная мэбля і дэкаратыўныя тканіны, дзіцячыя цацкі, вырабы са шкла і керамікі, фарфоравы і фаянсавы посуд. І што асабліва важна — многія вырабы дэманстраваліся не самі па сабе, а побач з іншымі рэчамі хатняга ўжытку, на фоне агульнай абстаноўкі сучаснага жылля.

Цікавы ў гэтым сэнсе інтэр'ер малагабарытнай аднапакаёвай кватэры з секцыйнай мэбляй, створанай Маскоўскім праектна-канструктарскім бюро. Цікавыя і дзіцячы куток, дзе паказана мэбля і цацкі, і куток для адпачынку — з крэслам, прыгожым сучасным столікам і таршэрам, дзе можна пагутарыць, пачытаць газету.

Сярод лепшых экспанатаў вылучаюцца прыгожасцю, сучасным вырашэннем вырабы са шкла беларускіх заводаў «Нёман» і імя Дзяржынскага. Яны паспяхова саборнічаюць з вырабамі шклозаводаў Ленінграда, Падмаскоўя, Украіны, Прыбалтыкі. Шмат добрых вадгукаў атрымалі наборы салатнікаў «Каменьчыкі» і «Фігурны» мастака У. Мурашвера, дэсертныя наборы Гарадзецкага, Ляпгорскай і Сямёнава (прыбор для малака «Паркаль», набор талерак «Хвойны ўзор», прыбор «Дэкаратыўны»).

Былі шырока прадстаўлены вырабы ткацкай прамысловасці краіны — дываны, шпалеры, дэкаратыўныя тканіны.

М. ЯНІЦКАЯ.

Кажуць, ноч заўжды чорная,
Для мяне гэта ноч — нават дня святлей.
Без адзінай зоркі на небе
здавалася самай зорнаю,
Без адзінага голуба ў небе —
галубінага крылля бялей.
Ты і я — былі толькі ў гэтай ночы,
Я і ты — добра помніцца мне,
І яшчэ твае рукі, вусны і вочы,
вочы, вочы.

Як два сонцы, але за сонца яснай.
Не сцяжынкай,
а сэрцам
прастукалі дробныя крокі.
О, як добра,
як лёгка з табой ісці!
Можа будзь такімі гады ўсе,
а покуль,
Адным днём стала больш у маім жыцці.

Раман ТАРМОЛА

Дождж верасовы

Верасы...
Верасы...
Шчасця голас разносіць бор двойчы, тройчы.
Б'юць ліловымі кроплямі буйнай расы
Верасы
Па каленях тугіх, дзявочых.

І глядзіш — няма верасоў ужо.
У вачах расінка іскрыца.
Напрасткі імчыць пад касым дажджом.
Басаногая,
як бліскавіца.
Прыпынілася.
Лёгка на сэрцы ў мяне.

Клуб не умяшчае усіх жадаючых

З далёкай Аўстраліі шлём вам сардэчнае прывітанне ад членаў праўлення і ўсіх землякоў, якія наведваюць наш грамадскі клуб у Сіднеі.

Вялікае дзякуй вам за кнігі, прысланыя ў адрас клуба. Букары мы перадалі ў беларускія сем'і, астатнія кнігамі папоўнілі нашу бібліятэку.

Дзякуючы таварыскім адносинам з работнікамі савецкага консульства, мы маем цяпер магчымасць дэманстраваць новыя савецкія фільмы, у тым ліку і Беларускай кінастудыі. Павялічылася колькасць наведвальнікаў клуба. Праўда, падвальнае памяшканне не змяшчае ўсіх жадаючых, асабліва на нядзелях.

У нас у гэтых б'юроўчых членах савецкіх дэлегацый, якія наведваюць Аўстралію. Падтрымліваем мы таварыскія адносіны з іншымі эмігрантамі і мясцовымі жыхарамі, канешне, прагрэсіўна настроенымі.

Карыстаючыся выпадкам, перадаём прывітанне ўсім супрацоўнікам рэдакцыі.

ПРАШЛЕННЕ КЛУБА.

Аўстралія.

БРАНСКІЯ АРТЫСТЫ У ГОМЕЛІ

Спектаклем «Рэха Бранскага лесу», пастаўленым рэжысёрам М. Ляшэнкам па п'есе маладога драматурга былога партызана С. Шарова, пачаліся ў Гомелі гастролі Бранскага дзяржаўнага драматычнага тэатра. Спектакль прысвечаны адважным народным мсціўцам Браншчыны. За час гастролей бранскія артысты пакажуць працоўным Гомеля спектаклі «Людзі ў шынялях», «Ракетчыкі», прысвечаныя абаронцам Радзімы, а таксама спектаклі «Бранканыеры», «Вендэты» і іншыя.

З твораў рускай класікі тэатр прывёз гамельчанам трагедыю А. Талстога «Смерць Іаана Грознага», а з зарубежнай класікі — камедыю Лопе дэ Вега «Хітраваўная закаханая». Цяпер калектыву Бранскага тэатра рыхтуе спектакль «Гранатавы бранзалет», прэм'ера якога адбудзецца на сцэне Гомельскага абласнога драматычнага тэатра.

Артысты Гомельскага тэатра выехалі ў Бранск, дзе выступаць са сваімі новымі спектаклямі. Ф. ЗАЙЦАУ.

ПАРТЫЗАНСКІМІ СЦЕЖКАМІ

БАЯВЫЯ СПРАВЫ ЖАНОЧАГА АТРАДА «РАДЗІМА»

Шоў 1943 год... У акупіраванай Францыі гітлераўцы стварылі больш дванаццаці канцлагераў, у якіх пакутавала каля дваццаці пяці тысяч савецкіх грамадзян. Сілай сагнаныя людзі выкарыстоўваліся на катаржных работах у вугальных і жалезарудных шахтах.

У лютым—сакавіку 1944 года ў канцлагер Ціль, які размешчаны ў лесе, у раёне былой «лініі Мажыно», прыбыла вялікая група мужчын і жанчын з Мінскай і Пскоўскай абласцей, а таксама з Украіны. Былі сярод іх і маладыя — ленынградкі Ніна Аляксеева, Клаўдзія Чарнова і Ганна Міхайлава.

За што яны трапілі ў фашысцкую няволю? Першая — за сувязь і дапамогу партызанам, другая — за «знявагу Гітлера», трэцяя — як партызанка. Да Францыі савецкія патрыёты прайшлі ўжо многа турмаў і канцлагераў, у тым ліку вынеслі зверскія катаванні і здэкі ў вядомым сваім жорсткасцям лагерах Фюрстанберге.

У лагерах Ціль, акрамя савецкіх патрыётаў, пакутавала каля дзвюх тысяч прадстаўнікоў розных нацыянальнасцей — палякаў, чэхав, італьянцаў, алжырцаў, неграў, каля 500 югаславаў.

Нацысты ўсяляк спрабавалі дэмаралізаваць савецкіх людзей, задумшыць у іх дух свабоды і рашучасць супраціўляцца. Нягледзячы на катаржную працу, голад, нашы патрыёты пастаянна думалі аб уцёках, каб, вырваўшыся на свабоду, адпомсціць нацысцкім зварам. Але як уцячы?

На дапамогу прыйшлі французскія патрыёты. Вясной 1944 года ва ўсходніх раёнах Францыі (Нансі, Вердэн, Сен-Мійель, Пампе, Жарні і інш.) паспяхова дзейнічала восем савецкіх партызанскіх атрадаў, якімі кіраваў штаб савецкіх партызан у Нансі, узначальваеы Васілём Таксіным. Гэты штаб, у які ўваходзілі таксама Уладзімір Постнікаў і Барыс

Лайкевіч, ствараў падпольныя лагерныя камітэты Супраціўлення, арганізоўваў масавыя ўцёкі савецкіх патрыётаў, затым фарміраваў з іх партызанскія атрады.

Калі стала вядома аб прыбыцці ў канцлагер Ціль групы савецкіх людзей, штаб неадкладна прыняў рашэнне арганізаваць іх уцёкі. Перш за ўсё — жанчын. На шахце працавалі па найму мясцовыя французскія і польскія рабочыя, многія з якіх уваходзілі ў падпольныя арганізацыі французскай і партызан. Яны дапамагалі зняволеным, інфармавалі іх аб становішчы на фронце. З дапамогай патрыётаў Жоржа Маньета і Франсуа, які загінуў у хуткім часе пры перастрэлцы з гітлераўцамі, прадстаўнікі штаба — Іван Траян (быў забіты немцамі) і Уладзімір Постнікаў стварылі на шахце падпольны камітэт Супраціўлення. У яго ўвайшлі савецкія патрыёты — Надзея Лісавец, Ганна Міхайлава, Кацярына Сямёнава і Вера Васільева.

Гэты камітэт арганізаваў на шахце рад дыверсійных груп. Адначасова вёў падрыхтоўку да ўцёкаў людзей. Уцёкі былі назначаны на 8 мая 1944 года.

У гэты дзень, позна вечарам, карыстаючыся цемрай, нашы палонныя невялікімі групамі і па аднаму сталі адыходзіць у лес. Месца збора яны ўжо ведалі. Там іх чакалі праваднікі. У той дзень з канцлагера ўцякло 37 жанчын і 27 мужчын. За кароткую майскую ноч было пройдзена 36 кіламетраў. Людзі не ішлі, а беглі па лясных сцежках і палявых дарогах. Праз дзве сутак палонныя прыбылі на галоўную базу савецкіх партызан, якая знаходзілася ў лясным масіве паміж гарадамі Вердэн і Бар-ле-Дзюк. Па загаду штаба ў Нансі былі сфарміраваны мужчынскі і жаночы атрады з адзінай назвай «Ра-

дзіма». На чале жаночага атрада стала Надзея Лісавец. Затым яе змяніла Кацярына Сямёнава. Абедзве яны да ўгону ў Францыю партызанілі ў Беларусі.

Жаночы атрад «Радзіма» быў разбіты на баявую групу, санітарнае аддзяленне і гаспадарчую групу. Баявая група складалася з чатырнаццаці чалавек, уключаючы камандзіра — Надзею Дзерах, валявую, патрабавальную жанчыну.

Перыядычна партызанкі паведамлялі камандаванню важныя звесткі аб руху аўтакалон ворага, аб праводзімых акупантамі ў навакольных сёлах аблаваў на патрыётаў і партызан. Адноічы дзве партызанкі, знаходзячыся ў дзюры, заўважылі на паліцы пяцёрых гітлераўскіх салдат з аўтаматамі ў руках. Тут жа паведамілі ў бліжэйшы атрад «Данбас». Гэтыя разведчыкі былі затрыманы, раззброены і дастаўлены на галоўную базу партызан. На допыце ласутчыні прызналіся, што яны былі пасланы нямецкім штабам ў Нансі за «языком».

Санітарнае аддзяленне з трынаццаці чалавек на чале са старшай медсястрой Марыяй Андрыеўскай займалася лячэннем раненых і хворых партызан усіх атрадаў, якія уваходзілі ў склад галоўнай базы партызан. З гэтай мэтай былі абсталяваны спецыяльныя палаткі. Сама Андрыеўская выконвала функцыі ўрача.

Цяжка параненых партызан удавалася размяшчаць на кватэрах французскіх патрыётаў, якія жылі ў бліжэйшых сёлах. Там іх аперывалі і лячылі французскія ўрачы. Адным з такіх патрыётаў быў Нуэль, жыхар сяла Леванкур.

Савецкія партызанскія атрады, у тым ліку і атрад «Радзіма», забяспечваліся хлебам і харчаваннем па картачках, якія даставалі ў асноўным з дапа-

могай мясцовых падпольных арганізацый Супраціўлення. Партызанкі атрымлівалі хлеб у магазінах або непасрэдна ў пякарнях, дзе французскія патрыёты выпякалі хлеб з мукі, адабранай у калабаранцаў і націстаў. Харчаваннем дапамагалі таксама мясцовыя патрыёты. Часта партызаны грамілі і захоплівалі варожыя склады або транспарты з харчаваннем.

Пасля вайны савецкія партызаны вярнуліся на Радзіму. Многія з іх былі ўзнагароджаны французскімі ордэнамі і медалямі, а таксама савецкімі ордэнамі. На іх баявым рахунку тысячы знішчаных гітлераўцаў, сотні і тысячы адзінак рознай зброі і ваенных матэрыялаў.

Значны ўклад у барацьбу з фашызмам, дапамагаючы Савецкай Арміі і французскаму народу, унеслі і партызанкі з атрада «Радзіма». Яго камандзірам Надзея Лісавец і Кацярына Сямёнава было прысвоена званне лейтэнантаў французскай арміі.

Зараз Н. Лісавец жыве ў Мінску, працуе начальнікам будаўнічага ўчастка. За працоўныя поспехі ей прысвоена званне Заслужанага будаўніка Беларускай ССР. Марыя Андрыеўская працуе медсястрой у дзіцячай бальніцы ў Мінску, а Ларыса Самчынская настаўнічае ў школе ў горадзе Дзяржынску Мінскай вобласці.

Даўно вярнуліся ў родны Ленінград Ганна Міхайлава і Клаўдзія Чарнова. Першая працуе машыністкай на футравай фабрыцы «Рот-фронт». Ніна Аляксеева скончыла ў 1944 годзе горны інстытут і працуе інжынерам трэста «Капейскуваль» у Чалынскай вобласці.

Ваенныя сяброўкі штогод бацацца, успамінаюць аб баявых справах сваіх таварышаў па атраду «Радзіма» і іншых атрадах, аб французскіх і польскіх патрыётах.

Г. НЯЧАЕУ.

А КУРАТНЫЯ стосы кніг. Застаецца толькі перавяртаць іх і напісаць адрасы.

Агаворымся адразу: гутарка ідзе пра кнігі, якія паспелі пражыць не адзін год, пабывалі ў многіх руках чытачоў. Многія з іх пажоўклі ад часу. Іншая кніжка мае вялікую бібліяграфічную каштоўнасць. Яе не купіш у магазіне. А як усё ж пазнаёміцца з ёю? У такім выпадку можна звярнуцца да паслуг МБА — Міжбібліятэчнага абанемента. Варта толькі зрабіць заяўку і накіраваць яе па прызначэнню.

Зойдзем у прасторны пакой — аператыўную Беларускай дзяржаўнай бібліятэкі імя Леніна. Старшы бібліятэкар Ганна Карпенка паказвае нам стос новых заявак. Некаторыя суправаджаюцца пісьмамі. Вось, напрыклад, заяўка з Чэхаславакіі. Доктар Ян Махітка і асістэнт кафедры літаратуры педагогічнага інстытута Раіса Флекава просяць: «Паважаныя таварышы! Выкладчыкі нашага інстытута аддаюць вялікую ўвагу вывучэнню вопыту савецкай школы і педагогікі. У сувязі з гэтым звяртаемся да вас з просьбай высласць у Прагу наступныя выданні...»

Пісьмы прыходзяць літаральна з усіх куткоў нашай краіны. Вы можаце сустрэць папшовае штэмнел Хабараўска і Нарыльска, далёкіх гарадоў Якуціі і Таджыкістана.

Пакуль ідзе разбор новай

пошты, звернемся да паліц, дзе падрыхтаваны кнігі для адпраўкі. Вось кнігі, дастаўленыя са сховішча. Яны галоўным чынам па аграноміі. Старадаўнія выданні па глебазнаўству, часопісы паўвекавой даўнасьці... Гэтыя кнігі заказала бібліятэка Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі.

Па суседству з кнігамі для акадэміі ляжыць літаратура, запатрабаваная бібліятэкай Віцебскага медыцынскага інстытута — рэдкія выданні па гісторыі айчынай хірургіі.

«геаграфію» гэтых заказаў... Яна вельмі вялікая. Бадай, няма такога горада, з якім бы бібліятэка не была звязана. Але перш за ўсё хочацца сказаць пра бібліятэкі-волаты, якія маюць велізарныя кніжныя каштоўнасці, — пра Усесаюзную бібліятэку імя Леніна і Ленінградскую бібліятэку імя Салтыкова-Шчадрына. Іх багацці шырока адкрыты для беларускага чытача.

...Толькі што на стол бібліятэкара паклалі свежыя заяўкі. І першая з іх — для бібліятэкі

Кнігі адпраўляюцца ў дарогу

Вялікі заказ выкананы і для чытачоў Беларускага навукова-даследчага інстытута жывёлагадоўлі. Праз некалькі хвілін па кнігі прыедзе машына з выразным надпісам «Сувязь», і яны адпраўяцца ў дарогу... Гэта пошта аднаго дня.

На працягу года бібліятэка выслала сваім іншагароднім чытачам амаль дзевяць тысяч кніг. А вось яшчэ адна цікавая лічба: міжбібліятэчны абанемент абслугоўвае 606 бібліятэк.

МБА не толькі адпраўляе кнігі, але і сам іх заказвае. І шмат кніг даводзіцца выпісваць, выконваючы заказы сваіх чытачоў. Цяжка вызначыць

імя Салтыкова-Шчадрына. Адна з чытачак просіць высласць кнігу па гісторыі рускай архітэктуры. А вось заяўка чытачкі Хацько на працы Украінскага таварыства даследчыкаў прыроды. Яе калега, зоолаг, цікавіцца працамі Грузінскай Акадэміі навук. А вось заяўка на трэці том часопіса «Сельская гаспадарка», які выйшаў яшчэ ў 1860 годзе. Запатрабаванне будзе накіравана ў старэйшае кінагасховішча краіны — бібліятэку СССР імя Леніна.

Кнігі, як і людзі, падарожнічаюць...

М. ЯФІМАУ.

Галоўны гадзіннік дзяржавы

Спасная вежа Крамля апанулася ў будаўнічыя рыштванні. Ля цыферблата гіганцкага гадзінніка з'явіліся рабочыя-верхалазы. Чым яны заняты?

— Вядзем рэстаўрацыю, — гаворыць галоўны наглядальнік крамлёўскіх курантаў.

Крамлёўскія куранты адбываюць час з выключнай дакладнасцю. І так — ужо многія гады. Апошні раз рамонтныя работы вяліся тут у 1937 годзе. З таго часу галоўны гадзіннік дзяржавы ідзе лепш за лепшыя храмометры свету.

Выходзім на адкрытую пляцоўку. На рыштваннях цяпер працуюць рабочыя Маскоўскай абласной навукова-рэстаўрацыйнай майстэрні. Яны старанна мыюць, чысцяць велізарны, як сонечны дыск, цыферблат спаскага гадзінніка. Праз некалькі дзён да справы прыступяць ювеліры. Работы зоймуць амаль два месяцы. Куранты і ў гэтыя дні будуць ісці, як заўсёды, дакладна, адбываючы свету кожныя чвэрць гадзіны.

Г. ПРАЦЭНКА.

На здымку ўверсе: Камсамольскае возера ў Мінску. Яхтсмены на трэніроўцы.

У Брэсце створаны турысцкі клуб. У нядзелю ён наладжвае цікавыя паходы. Адно з такіх падарожжаў зрабіла група маладых рабочых з аўтабазы № 3 і дываногага камбіната. На другім здымку вы бачыце турыстаў за прыгатаваннем вячэры.

У Гомелі на рацэ Сож праходзіла першынство Цэнтральнага Савета «Чырвоны сцяг» па каное і байдарках. У спаборніцтвах прынялі ўдзел спартсмены Гомельскай, Мінскай, Брэсцкай, Гродзенскай і Магілёўскай абласцей. Першае агульнакаманднае месца занялі спартсмены Магілёўскай вобласці. На адно ачко адсталі каманда Гомельскай вобласці. На трэцім месцы каманда Мінскай вобласці. На трэцім здымку: каманда гомельскіх спартсменаў-першаразраднікаў.

Фота А. Гарбузава, В. Германа, В. Старчанкава.

ФЕЛЬЕТОН

КАПІТАЛІСТЫ-ШМАТСТАНОЧНІКІ або незвычайнае адкрыццё доктара Уайта

У наш час капіталісты скардзяцца: іх усюды не любяць. Пра іх гавораць усякія непрыемныя рэчы. Напрыклад, што яны нажываюць сабе капіталы, эксплуатаючы працоўных.

На думку кампетэнтных заходніх экспертаў, усё гэта — паклёп. Якраз наадварот. Капіталісты імкнуча аблегчыць лёс рабочых, і вымотваюць яны толькі саміх сябе. Даказваецца гэта вельмі проста.

Гаспадары заводаў і фабрык укараняюць на сваіх прадпрыемствах аўтаматызацыю і замняюць рабочых машынамі. Рабочыя, якія атрымалі разлік, вольныя ісці на ўсе чатыры бакі. З гэтага моманту яны самі сабе гаспадары і ніхто іх не эксплуатае. У Злучаных Штатах такіх «вольных казакаў» налічваецца каля пяці мільёнаў. Ці гэта не сведчанне далейшай дэмакратызацыі краіны, якая даруе ўсё большай колькасці сваіх грамадзян поўную, абсалютную, гарантаную свабоду ад работы.

Тут трэба агаварыцца і сумленна прызнаць, што Злучаныя Шта-

ты пакуль не могуць даць гэту свабоду ўсім працоўным. Многім яшчэ прыходзіцца працаваць. Але тыя, хто працягвае працаваць, чамусьці патрабуюць скарачэння рабочага тыдня.

У Амерыцы, аднак, ёсць яшчэ людзі, якія бесперапынна думваюць і клапоцяцца аб інтарэсах працоўных. Адзін з такіх людзей, доктар Польш Уайт, аказаў нядаўна найвялікшую паслугу рабочаму класу Амерыкі. Або не працаваць зусім, або ўжо «ўкаляваць на ўсю катушку» — такі сэнс яго незвычайнага навуковага адкрыцця. Доктар Уайт, тэарэтычна даказаў, што скарачэнне рабочага тыдня шкодна асабліва для здароўя рабочых. Праяўляючы бацькоўскія клопаты аб працоўных, якія вельмі дрэнна разбіраюцца ва ўласных патрэбах, Польш Уайт растлумачыў ім, што задавальненне іх патрабавання выкліча найцяжэйшыя вынікі. Ён заявіў на старонках вялікага амерыканскага часопіса, што «саракагадзінны рабочы тыдзень вельмі кароткі для здаровага чалавечага арганізма». Пасіўнасць, піша ён, прыво-

дзіць да зацярдзення артэрыяў, што, у сваю чаргу, з'яўляецца прычынай скарачэння кровазвароту, вынікам чаго могуць быць цяжкія сардэчныя прыступы з фатальным зыходам.

Рэцэпт доктара Уайта прыйшоўся па душы капіталістам. Яны не толькі рашуча адмаўляюцца задавальніць бягзлудзкія патрабаванні працоўных аб скарачэнні рабочага дня, але і самі паказваюць прыклад напружанай працы, які выратаваў іх ад «зацярдзення артэрыяў» і «фатальнага зыходу». У Злучаных Штатах шырыцца рух, калі можна так сказаць, «капіталістаў-шматстаночнікаў». Вялікія босы, закончышы працоўны дзень, спяшаюцца на іншую работу.

Каму ў Амерыцы не вядома імя Рычарда Мелона? Адзін з багацейшых людзей свету, ён мае асабіста семсот мільёнаў долараў. І тым не менш 64-гадовы Мелон, пагарджаючы састарэлым узростам, працягвае «гарэць на рабоце». Апрача таго, што ён з'яўляецца кіраўніком і прэзідэнтам банка «Мелон нейшл бэнк» і

карпарацыі «Т. Мелон энд санс», ён яшчэ працуе на пасадах дырэктара буйных кампаній: алюмініевай «АЛКОА», нафтавай «Галф ойл карпарэйшн», меднай «Коперс кампані» і засядае ў савецкай дырэктараў аўтамабільнай кампаніі «Джэнерал мотарс».

Хіба Рычард Мелон не можа служыць узорам працавітасці?

Другі прыклад. Амерыканскі друк паведаміў, што прэзідэнт адной з авіякампаній па вечарах паспяхова кіруе дзейнасцю аднаго морта і двух могілак. Злыя языкі гавораць, што для яго гэта — бяспройгрышная латарэя: страты ў адным бізнесе (гібель самалёта) з лішкам пакрываюцца даходамі ў другім (пахаванне пасажыраў).

Адным словам, капіталісты, прадоўжваючы свой працоўны дзень, забываюць адразу двух зайцаў: па-першае, прадухіляюць сардэчныя захворванні, а, па-другое, даказваюць рабочым, што калі ўжо босы эксплуатаюць каго-небудзь, дык гэта саміх сябе...

В. КАЧАНУ.
(АДН).

«СПРАВА»

АНТУАНА ГІЗЕНГІ

Гізенга ўсё яшчэ знаходзіцца на астраўку Балабемба, які згубіўся ў неаглядным вусці Конга.

Рэакцыя і не ўтойвала свайго жадання фізічна расправіцца з адным з гордых арлоў вываленчага руху ў Конга. Аднак імя Гізенгі вельмі многа значыць для кангалезцаў. Яно было папулярным заўсёды, і яно становіцца ўсё больш блізім для народа. Былі дэманстрацыі, шумелі дэбатамі аб незаконным зняволенні Гізенгі і палата прадстаўнікоў, і сенат. У абарону стойкага патрыёта выступаюць палітычны дзеячы Афрыкі, Азіі.

Зроблен новы крок: палата прадстаўнікоў аднавіла Гізенгу ў правах дэпутата парламента, вярнула яму дэпутацкія паўнамоцтвы. Але Гізенгі паранейшаму няма ў сценах парламента, ён усё яшчэ на Балабембе. У чым жа справа?

Цяпер стала зусім відавочным, што паміж зняволеннем Гізенгі і амерыканскім курсам у адносінах да Рэспублікі Конга ёсць цесная сувязь.

Амерыканскія прадстаўнікі ў Конга баяцца, што Гізенга можа зноў легальна стаць на чале нацыянальнага руху, згуртаваць і ўмацаваць яго сваім велізарным аўтарытэтам. І яны ўсяляк штурхаюць пэўныя кангалезскія колы на тое, каб зацягнуць разгляд «справы» Гізенгі, перашкодзіць яго вызваленню.

Але патрыёты Конга працягваюць штурмаваць амерыканскія подступы да вострава Балабемба.

Н. ХАХЛОУ.

УВАГА! НОВЫЯ ХВАЛІ РАДЫЁПЕРАДАЧ ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕУРОПЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу: ад 7 да 8 гадзін, ад 15 да 16, ад 19 да 20 і да 21 да 22 гадзін у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 16, 19, 31, 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 і 375 метраў.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях па суботах ад 7 гадзін 30 мінут да 8 гадзін і ад 19 гадзін 30 мінут да 20 гадзін па сярэднеўрапейскаму часу.

Апрача таго, штодзённа на кароткіх хвалях 30,61 і 42,15 метра ад 22 гадзін 30 мінут да 23 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу.

ДЛЯ ЗША, КАНАДЫ І КРАІН
ЛАЦІНСКАЙ АМЕРЫКІ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу ад 18 гадзін 30 мінут да 20 гадзін 30 мінут у дыяпазоне наступных кароткіх хваляў: 19, 25, 31 і 41 метр, а таксама на сярэдніх хвалях 216,6 метра.

НА БЕЛАРУСКАЙ МОВЕ — на гэтых жа хвалях кожную суботу ад 19 гадзін да 19 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ.

НАШ АДРАС
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».